

KOALICIJA ZA REKOM

IZMJENE

STATUTA

**REGIONALNE KOMISIJE ZA UTVRĐIVANJE ČINJENICA O
RATNIM ZLOČINIMA I DRUGIM TEŠKIM KRŠENJIMA LJUDSKIH
PRAVA NA PODRUČJU BIVŠE SFRJ**

**Na osnovu prijedloga izaslanika
predsjednika/Predsjedništva za REKOM**

28. oktobar 2014.

Sadržaj

Preambula

DIO I – ZNAČENJE POJMOVA U OVOM STATUTU

Član 1 - Značenje pojmova u ovom Statutu

DIO II - OPŠTE ODREDBE

Član 2 - Definicija

Član 3 - Oznake

Član 4 - Sjedište i Izvršni sekretarijat

Član 5 - Pravni status

Član 6 - Period djelovanja

Član 7 - Zastupanje i predstavljanje

Član 8 - Upotreba jezika

Član 9 - Pravo na pružanje doprinosa radu Komisije

Član 10 - Principi djelovanja Komisije

DIO III - OBAVEZA SARADNJE SA KOMISIJOM

Član 11 - Saradnja strana ugovornica sa Komisijom

Član 12 - Saradnja Komisije sa drugim državama i sa međunarodnim organizacijama

DIO IV – CILJEVI I ZADACI KOMISIJE

Član 13 - Ciljevi

Član 14 - Zadaci

DIO V - NADLEŽNOST KOMISIJE

Član 15 - Period i područje istraživanja

Član 16 - Kršenja prava u nadležnosti Komisije

DIO VI - OVLAŠĆENJA KOMISIJE

Član 17 - Uzimanje izjava

Član 18 - Prikupljanje dokumentacije

Član 19 - Terenska istraživanja i posjete

Član 20 - Javna slušanja žrtava i drugih lica

Član 21 - Održavanje tematskih sesija

Član 22 - Pravilnici Komisije

DIO VII – IZBOR ČLANOVA I ČLANICA KOMISIJE

Član 23 - Sastav Komisije

Član 24 - Kriterijumi za izbor članova i članica

Član 25 - Istovjetnost postupka izbora članova i članica

Član 26 - Kandidovanje članova i članica

Član 27 - Sastav i izbor selekcionih odbora

Član 28 - Izbor kandidata/kandidatkinja za članstvo u Komisiji od strane selekcionih odbora

Član 29 - Izbor članova i članica Komisije od strane predsjednika/predsjedništva strana ugovornica

Član 30 - Konstitutivna sjednica

Član 31 - Izbor predsjedavajućeg/predsjedavajuće i usvajanje Poslovnika

Član 32 - Kvorum i odlučivanje

Član 33 - Prestanak mandata člana/članice

Član 34 - Privremeno udaljenje od dužnosti člana/članice – prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

DIO VIII - PRAVA I OBAVEZE ČLANOVA/ČLANICA I OSOBLJA KOMISIJE

Član 34 - Savjesnost, nezavisnost i nepristrasnost

Član 35 - Povlastice i imunitet

Član 36 - Zaštita izvora i povjerljivih podataka

Član 37 - Status članova i članica Komisije i osoblja Komisije

DIO IX – STRUKTURA KOMISIJE

Član 38 - Izvršni sekretarijat i tematska odjeljenja

Član 39 - Kancelarije Komisije u stranama ugovornicama

Član 40 - Arhiv

DIO X – FINANSIRANJE KOMISIJE

Član 41 - Finansiranje

Član 42 - Finansijsko izvještavanje

DIO XI - ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ KOMISIJE

Član 43 - Izrada i objavljivanje završnog izvještaja

Član 44 - Sadržaj završnog izvještaja

Član 45 - Nalazi o ratnim zločinima i teškim kršenjima ljudskih prava

Član 46 - Obaveza parlamenata i vlada da razmotre završni izvještaj

(DIO XII – RAZNO

Član 48 - Kaznene odredbe

Član 49 - Uloga Komisije u krivičnom procesuiranju) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..

DIO XII - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47 - Završetak rada Komisije

Član 48 - Stupanje Statuta na snagu

Član 49 – Pripreme za osnivanje Komisije – novi član, izaslanici za REKOM.

Preambula

Strane ugovornice,

Uviđajući da suđenja pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju i domaćim sudovima, iako značajno doprinose kažnjavanju učinilaca zločina, ne zadovoljavaju u punoj mjeri potrebu žrtava za pravdom, niti sama po sebi mogu stvoriti dovoljne uslove za postizanje trajnog mira u regionu;

Izražavajući saosjećanje s žrtvama svih naroda na teritoriji nekadašnje SFRJ, a protivljenje zloupotrebi žrtava u političke svrhe i nadmetanju u viktimizaciji;

Prepoznajući da inicijativa preduzeta na regionalnom nivou, i zasnovana na otvorenom dijalogu, istraživanju i analizi činjenica, predstavlja najbolji put do sveobuhvatnog istorijskog zapisa o zločinima koji su počinjeni u navedenom periodu, kao i o ulozi nacionalnih elita, institucija i pojedinaca u traumatičnim događajima;

Odlučne da u najvećoj mogućoj mjeri pomognu da se utvrdi sudbina velikog broja pojedinaca koji se još uvijek vode kao nestali;

Odlučne da zajednički doprinesu prihvatanju činjenica o ratnim zločinima i teškim kršenjima ljudskih prava prema svim žrtvama i obnovi povjerenja između pojedinaca, naroda i država u regionu;

Odlučne da poštujući etičke principe moralno osude sve ratne zločine i njihove počinitelje kao i sve oblike kršenja ljudskih prava; - novi stav, izaslanici za REKOM.

U cilju jačanja demokratije, vladavine prava i kulture poštovanja ljudskih prava,

Proglašavaju

Osnivanje Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava, učinjenim na području nekadašnje SFRJ.

DIO I – ZNAČENJE POJMOVA U OVOM STATUTU

Član 1

Značenje pojmova u ovom Statutu

- „**Borci**“ su, u kontekstu *međunarodnog* oružanog sukoba:

- pripadnici oružanih snaga jedne strane u sukobu, kao i pripadnici milicija i dobrovoljačkih jedinica koji ulaze u sastav tih oružanih snaga,
- pripadnici ostalih milicija i ostalih dobrovoljačkih jedinica, podrazumjevajući tu i organizovane pokreta otpora, koji pripadaju jednoj strani u sukobu i koji djeluju izvan ili u okviru svoje sopstvene teritorije, čak i da je ta teritorija okupirana, pod uslovom da te milicije ili dobrovoljačke jedinice, podrazumjevajući tu i ove organizovane pokrete otpora, ispunjavaju sljedeće uslove:
 - a) da na čelu imaju lice odgovorno za svoje potčinjene;
 - b) da imaju određen znak za razlikovanje i koji se može uočiti na odstojanju;
 - c) da otvoreno nose oružje;
 - d) da se, pri svojim dejstvima, pridržavaju ratnih zakona i običaja;
- pripadnici redovnih oružanih snaga koji izjavljuju da pripadaju jednoj vladi ili vlasti koju nije priznala Sila pod čijom se vlašću nalaze;
- stanovništvo neokupirane teritorije koje se, usljed približavanja neprijatelja, dobrovoljno diže na oružje da bi pružilo otpor neprijateljskoj najezdi, a koje nije imalo vremena da se organizuje kao redovna oružana sila, ako ono otvoreno nosi oružje i ako poštuje ratne zakone i običaje (tzv. *levee en masse*).

Borcima u *nemeđunarodnim* oružanim sukobima smatraju se:

- pripadnici oružanih snaga države, i
- pripadnici disidentskih oružanih snaga i drugih organizovanih naoružanih grupa koje, pod odgovornom komandom, vrše kontrolu nad određenim dijelom teritorije što im omogućava da sprovede stalne i usklađene vojne operacije i sprovede odredbe međunarodnog humanitarnog prava određene Dopunskim Protokolom II uz četiri Ženevske konvencije.

- „**Civili**“ su sva lica koja nisu borci.

- „**Član/članica Komisije**“ je lice izabrano od strane predsjednika strane ugovornice, u postupku propisanom u Dijelu VII ovog Statuta;

- „**Komisija**“ je Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na području nekadašnje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (skraćeni naziv: REKOM);

- „**Mjesto zatvaranja**“ je zatvoreni ili otvoreni prostor u kom se nalazi jedno ili više lica lišenih slobode

- „**Ministar nadležan za ljudska prava**“ podrazumijeva ministra/ministarku za ljudska i manjinska prava u državama u kojima takvo ministarstvo postoji, a u drugim državama ministra/ministarku pravde, odnosno ministra/ministarku za zajednice i povratak; - **prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..**

- **„Nestala osoba“** je osoba uhapšena, pritvorena, oteta ili na bilo koji drugi način lišena slobode od strane državnih organa ili oružane grupe koja im se aktivno suprotstavlja, odnosno od strane lica ili grupe lica koja postupaju po ovlaštenju, uz podršku ili saglasnost državnih organa ili oružane grupe, nakon čega organi ili lica, odnosno grupe, koji su lice lišili slobode odbijaju da priznaju lišavanje slobode ili skrivaju sudbinu nestalog lica ili mjesto na kome se ono nalazi, i/ili osoba nestala u oružanom sukobu čije su okolnosti nestanka poznate nadležnim državnim telima, ili se još uvek ispituju;
- **„Pripadnici oružanih snaga“** su pripadnici regularnih oružanih snaga države, te grupa i jedinica stavljenih pod komandu koja je odgovorna državi;
- **„Rat ili drugi oblik oružanog sukoba“** podrazumijeva upotrebu oružane sile između država ili produženo oružano nasilje između vlasti i organizovanih naoružanih grupa, odnosno između organizovanih naoružanih grupa unutar jedne države;
- **„Ratni zločin“** podrazumijeva značenje termina „ratni zločin“ u međunarodnom humanitarnom pravu, genocid i zločine protiv čovječnosti, i obuhvata, ali se ne ograničava na, sljedeće zločine:
 - a. genocid;
 - b. progon;
 - c. ubistva;
 - d. porobljavanje;
 - e. protivpravno zatvaranje;
 - f. mučenje;
 - g. prisilne nestanke;
 - h. deportaciju i prisilno premještanje stanovništva;
 - i. silovanje i druge teške oblike seksualnog zlostavljanja;
 - j. oduzimanje i uništavanje imovine velikih razmjera;
 - k. uzimanje talaca;
 - l. uništavanje vjerskih i kulturno-istorijskih objekata;
 - m. korišćenje civila i ratnih zarobljenika kao „živih štitova“;
- **„Skupštinsko tijelo nadležno za ljudska i manjinska prava“** podrazumijeva, zavisno od naziva u različitim stranama ugovornicama, skupštinske odbore ili komisije nadležne za ljudska prava ili međunacionalne odnose; - **prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**
- **„Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija“ (dalje: SFRJ)** je država koju su činile šest republika, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Slovenija, Srbija, i dvije autonomne pokrajine, Kosovo i Vojvodina, i koja je *de facto* postojala od 29. novembra 1943. godine do raspada federativne zajednice 1991. godine, u međuvremenu promijenivši naziv nekoliko puta;
- **„Teška kršenja ljudskih prava“** uključuju: ubistva; porobljavanje; protivpravno zatvaranje; mučenje; prisilne nestanke; deportaciju i prisilno premještanje stanovništva, sistematsku diskriminaciju, i ostala kršenja ljudskih prava, predviđena Međunarodnim paktovima o ljudskim pravima i drugim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima koji su obavezivali sve strane ugovornice, a za koja Komisija procijeni da po svojim osobinama i posljedicama imaju karakter „teških kršenja ljudskih prava“;

- „**Učinilac**” je lice koje je pravosnažno osuđeno kao izvršilac, saizvršilac, ili saučesnik u izvršenju ratnog zločina ili djela koje predstavlja drugo teško kršenje ljudskih prava;
- „**Žrtve**” su osobe koje su, individualno ili kolektivno, pretrpjele štetu, uključujući fizičku ili psihičku povredu, duševnu patnju, ekonomski gubitak ili značajno ograničenje svojih osnovnih prava kroz postupke ili nečinjenja koje predstavljaju teško kršenje međunarodnim pravom priznatih ljudskih prava ili teško kršenje međunarodnog humanitarnog prava. Termin žrtva takođe uključuje članove najuže porodice ili osobe koje je neposredna žrtva izdržavala, kao i lica kojima je nanijeta šteta prilikom intervencije čija je svrha bila pomoć žrtvi ili sprječavanje novih kršenja.

DIO II - OPŠTE ODREDBE

Član 2

Definicija

1. Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na teritoriji bivše SFRJ se osniva ovim međunarodnim ugovorom. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na teritoriji nekadašnje SFRJ je međunarodna organizacija osnovana ovim pravnim aktom.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..
2. Skraćeni naziv je REKOM.

Član 3

Oznake

Komisija odlučuje o svom vizuelnom identitetu koji uključuje znak, logo, i pečat.

Član 4

Sjedište i izvršni sekretarijat

1. Sjedište Komisije je u Sarajevu.
2. Podršku u radu članovima i članicama Komisije obezbjeđuje Izvršni sekretarijat, u sjedištu Komisije.

Član 5

Pravni status

1. Komisija ima pravni subjektivitet.
2. Komisija usvaja budžet, poslovnik i pravilnike kojima uređuje organizaciju i sprovođenje svojih poslova, u skladu sa ovim Statutom.

3. Komisija će sa nadležnim vlastima Bosne i Hercegovine zaključiti sporazum o aranžmanima zemlje domaćina.

Član 6 **Period djelovanja**

1. Period djelovanja Komisije je tri godine.
2. Period djelovanja Komisije ne obuhvata period priprema koji počinje od konstitutivne sjednice i traje najduže šest mjeseci.
3. Ako je neophodno za ostvarenje zadatka Komisija može produžiti period djelovanja pod uslovom da ima osigurana finansijska sredstva. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Komisija može produžiti period djelovanja za najviše šest mjeseci.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..

Član 7 **Zastupanje i predstavljanje**

1. Komisiju zastupa i predstavlja predsjedavajući/a Komisije.
2. Komisija može odlučiti da je predstavlja drugi član ili članica.

Član 8 **Upotreba jezika**

1. U radu Komisije u ravnopravnoj upotrebi su albanski, bosanski, crnogorski, hrvatski, makedonski, slovenački i srpski jezik, te ćirilično i latinično pismo, te znakovni jezik gluвих i nagluvih osoba shodno području iz kog osoba dolazi.
2. Upotrebu jezika i pisma Komisija detaljnije reguliše poslovnikom, uz poštovanje načela efikasnosti i ekonomičnosti.
3. U komunikaciji sa Komisijom svako ima pravo da koristi svoj jezik i pismo.
4. Na javnim slušanjima, učesnici govore na svom jeziku.
5. U kancelarijama u stranama ugovornicama, u pogledu jezika primjenjuju se propisi države u kojoj se nalazi kancelarija.

Član 9 **Pravo na pružanje doprinosa radu Komisije**

Svako ima pravo, u skladu sa Statutom, da pruži doprinos radu Komisije, ako Komisija smatra da bi to doprinijelo ostvarivanju njenih ciljeva.

Član 10 ***Principi djelovanja Komisije***

Članovi/članice i osoblje Komisije dužni su rukovoditi se u svome radu sljedećim vrijednostima i principima:

- (a) poštovanje ljudskog dostojanstva;
- (b) nezavisnost i nepristrasnost;
- (c) posvećenost istini;
- (d) jednakost i poštovanje ljudskih prava i sloboda;
- (e) odgovornost, pristupačnost i otvorenost;
- (f) brižljivo istraživanje činjenica i pravičnost procedure;
- (g) integritet, odlučnost i pridržavanje najviših standarda profesionalne etike;
- (h) posebna zaštita žrtava seksualnog zlostavljanja i osoba koje su bile maloljetne u razdoblju koje obuhvata mandat Komisije;
- (i) zaštita povjerljivosti.

DIO III - OBAVEZA SARADNJE SA KOMISIJOM

Član 11 ***Saradnja strana ugovornica sa Komisijom***

1. **Strane ugovornice stvaraju uslove za djelotvorno izvršavanje zadataka Komisije u skladu sa Statutom. – izmjena, izaslanici za REKOM.** (Strane ugovornice obavezne su da sarađuju sa Komisijom i omoguće joj djelotvorno izvršavanje zadataka u skladu sa Statutom.) **- prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..**
2. Na zahtjev Komisije, nadležni organi vlasti u strani ugovornici blagovremeno obezbjeđuju pristup podacima i dokumentima, uključujući mogućnost uzimanja izjava od predstavnika državnih institucija i sprovođenje terenskog istraživanja, osim ako bi time bili prekršeni propisi strane ugovornice o tajnosti podataka.
3. Podaci ili dokumenti koji ukazuju na izvršenje ratnog zločina, odnosno drugog teškog kršenja ljudskih prava, i/li na moguće učinioce, kao i dokumenti izrađeni sa ciljem prikrivanja učinjenog zločina, odnosno kršenja ljudskih prava, ne smatraju se tajnom.
4. U slučaju da država smatra da bi otkrivanje određenog podatka ili dokumenta koji je zatražila Komisija bilo protivno propisima o tajnosti podataka, preduzeće se sve razumne mjere u cilju prevazilaženja sporne situacije zajedničkim angažovanjem Komisije i države. Ove mjere podrazumijevaju, ali se ne ograničavaju na:
 - (a) izjašnjenje Komisije o relevantnosti podatka ili dokumenta koji se traži; i/

(b) dogovor o uslovima otkrivanja podatka, uključujući, između ostalog, djelimično otkrivanje sadržaja dokumenta, ograničavanje objavljivanja podatka i primjene drugih mjera zaštite povjerljivosti podataka.

Član 12

Saradnja Komisije sa drugim državama i sa međunarodnim organizacijama

Komisija može zaključiti sporazume o saradnji sa državama van područja nekadašnje SFRJ i sa međunarodnim organizacijama.

DIO IV – CILJEVI I ZADACI KOMISIJE

Član 13

Ciljevi

Komisija ima sljedeće ciljeve:

- (a) da utvrdi činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava izvršenim u periodu od 1. januara 1991. do 31. decembra 2001. godine na teritoriji bivše SFRJ. – stav predsjednika Crne Gore, Hrvatske, Srbije, bošnjačkog člana Predsjedništva u prethodnom i novom mandatu i hrvatskog člana Predsjedništva BiH. (da utvrdi činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava učinjenim na području nekadašnje SFRJ u periodu od 1. januara 1991. do 31. decembra 2001. godine, političkim i društvenim okolnostima koje su uticale na činjenje ovih djela i posljedicama do kojih su zločini i kršenja prava doveli); - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..
- (b) da prizna nepravde nanijete žrtvama, u cilju izgradnje kulture solidarnosti i saosjećanja;
- (c) da doprinese ostvarivanju prava žrtava;
- (d) da doprinese da političke elite i društva u stranama ugovornicama prihvate činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava;
- (e) da doprinese rasvjetljavanju sudbine nestalih;
- (f) da doprinese sprječavanju ponavljanja ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava
- (g) da doprinese unaprijeđenju obrazovnih programa u skladu sa činjenicama o ratnim zločinima, drugim teškim kršenjima ljudskih prava i žrtvama koje ustanovi Komisija. - novi stav, izaslanici za REKOM.

Član 14

Zadaci

Komisija ima sljedeće zadatke:

- (a) da prikupi podatke o slučajevima ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava, pruži njihov detaljan opis, prikaže obrasce kršenja prava i njihove posljedice;
- (b) da prikupi podatke o sudbini nestalih i saraduje sa nadležnim tijelima koja se u stranama ugovornicama bave potragom za nestalima;
- (c) da izradi popise ljudskih gubitaka u vezi sa ratom ili drugim oblikom oružanog sukoba:
 - i. civila koji su izgubili život ili nestali u vezi sa ratom ili drugim oblikom oružanog sukoba; i
 - ii. boraca koji su izgubili život ili nestali u vezi sa ratom ili drugim oblikom oružanog sukoba;
- (d) da prikupi podatke o mjestima zatvaranja u vezi sa ratom ili drugim oblikom oružanog sukoba, licima koja su protivpravno zatvarana, podvrgavana mučenju i nečovječnom postupanju, i izradi njihov sveobuhvatan popis uz zaštitu identiteta kada je to neophodno;

da istraži političke i društvene okolnosti koje su odlučujuće doprinijele izbijanju ratova ili drugih oblika oružanog sukoba, kao i činjenju ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava; - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..

da istraži političke i društvene okolnosti koje su odlučujuće doprinijele izbijanju ratova ili drugih oblika oružanog sukoba, kao i činjenju ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava; - stav bošnjačkog člana Predsjedništva u prethodnom i novom mandatu.
- (e) da održi javna slušanja žrtava i drugih lica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava;
- (f) da preporuči mjere koje se odnose na sprječavanje ponavljanja kršenja ljudskih prava i na reparacije za žrtve; i
- (g) da izradi, objavi i predstavi završni izvještaj na način koji će omogućiti da izvještaj dopre do što šireg kruga ljudi u državama na području nekadašnje SFRJ.

DIO V - NADLEŽNOST KOMISIJE

Član 15

Period i područje istraživanja

Komisija

(a) utvrđuje činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava izvršenim u periodu od 1. januara 1991. do 31. decembra 2001. godine na prostoru bivše SFRJ; stav predsjednika Crne Gore, Hrvatske, Srbije, predsjednice Kosova i hrvatskog člana Predsjedništva BiH u prethodnom mandatu.

(b) utvrđuje činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava izvršenim u periodu od 1. januara 1991. do 31. decembra 2001. godine na prostoru bivše SFRJ i istražuje političke i društvene okolnosti koje su odlučujuće doprinijele izbijanju ratova ili drugih oblika oružanog sukoba; - stav bošnjačkog člana Predsjedništva BiH u prethodnom i novom mandatu.

(Komisija utvrđuje činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava izvršenim u periodu od 1. januara 1991. do 31. decembra 2001. godine u državama na prostoru nekadašnje SFRJ, i istražuje političke i društvene okolnosti koje su odlučujuće doprinijele izbijanju ratova ili drugih oblika oružanog sukoba, kao i činjenju ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava, te posljedice zločina i kršenja ljudskih prava koje su se ispoljile i u periodu nakon 2001. godine.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..

Član 16

Kršenja prava u nadležnosti Komisije

Komisija utvrđuje činjenice u vezi sa teškim kršenjima međunarodnog humanitarnog prava i drugim teškim kršenjima ljudskih prava navedenim u članu 1 Statuta, pri čemu ti zločini i kršenja obuhvataju, ali se ne ograničavaju na, sljedeće: genocid, progon, ubistva, porobljavanje, protivpravno zatvaranje, mučenje, prisilne nestanke, deportaciju i prisilno premještanje stanovništva, silovanje i druge teške oblike seksualnog zlostavljanja, oduzimanje i uništavanje imovine velikih razmjera, uzimanje talaca, uništavanje vjerskih i kulturno-istorijskih objekata, korišćenje civila i ratnih zarobljenika kao "živih štitova", i sistematsku diskriminaciju.

DIO VI - OVLAŠĆENJA KOMISIJE

Član 17

Uzimanje izjava

1. Komisija uzima izjave o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava iz njene nadležnosti od žrtava, svjedoka, predstavnika institucija i učinilaca.

(Komisija nastoji osigurati dobrovoljno davanje izjave, uz zadržavanje ovlaštenja iz stava 8 ovog člana. - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..)

(Žrtve daju izjave o svojim stradanjima ili stradanjima članova obitelji isključivo na dobrovoljnoj osnovi. - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..)

2. U slučaju da lice odbije da da izjavu Komisiji pozivajući se na zakonsku dužnost čuvanja tajnosti podataka, primjenjuju se odredbe člana 11, stavovi 3 i 4, ovog Statuta.

3. Svjedoci imaju pravo uskraćivanja davanja odgovora na pojedina pitanja i oslobađanje od dužnosti svjedočenja u skladu sa zakonima o krivičnim postupcima u stranama ugovornicama. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Odredbe zakona o krivičnom postupku strane ugovornice primjenjuju se na pravo uskraćivanja davanja odgovora na pojedina pitanja i oslobađanje od dužnosti svjedočenja i druga pitanja u vezi ispitivanja lica koja nijesu uređena Statutom Komisije.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..
4. Na zahtjev davaoca izjave, Komisija može omogućiti davanje izjave uz zaštitu identiteta.

(Komisija poziva lica iz stava 1 na način predviđen pravilima o pozivanju svjedoka iz zakona o krivičnom postupku strana ugovornica. Komisija može sa stranama ugovornicama zaključiti posebne sporazume o načinu pozivanja.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..

(Ako to smatra za cjelishodno, Komisija može podnijeti krivičnu prijavu mjesno nadležnom tužilaštvu radi obezbjeđenja prisustva lica, odnosno radi izricanja kazne za odbijanje lica da da izjavu, u skladu sa zakonom o krivičnom postupku države u kojoj lice ima prebivalište, odnosno boravište.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..

5. Uoči, u toku i nakon davanja izjave Komisija, prema potrebi, obezbjeđuje psihosocijalnu podršku žrtvama i svjedocima.
6. Komisija uzima izjave:
 - (a) u mjestu prebivališta ili boravišta davaoca izjave;
 - (b) u kancelarijama Komisije;
 - (c) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima strana ugovornica, ukoliko se izjava uzima u trećim zemljama; i
 - (d) na teritoriji trećih država, ako to nije u suprotnosti sa zakonskim odredbama tih država, u slučajevima da žrtve, svjedoci i ostala lica ne mogu dati izjave u konzulatima i ambasadama strana ugovornica.

Član 18

Prikupljanje dokumentacije

1. Komisija prikuplja relevantnu dokumentaciju, i druge materijale, uključujući:
 - (a) dokumentaciju vlada, parlamenata, predsjedništava, lokalnih i teritorijalnih samouprava, javnih i privatnih preduzeća, vojske, policije, i obavještajnih službi;
 - (b) sudske presude, transkripte, sudske i tužilačke spise Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, internacionaliziranih i nacionalnih sudova i tužilaštava u stranama ugovornicama, i drugih sudova koji su vodili postupke za ratne zločine učinjene na teritoriji bivše SFRJ; - izmjena, izaslanici za REKOM. (sudske presude, transkripti, sudski i tužilački spisi Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu

Jugoslaviju, nacionalnih sudova i tužilaštava u stranama ugovornicama i drugih sudova koji su vodili postupke za ratne zločine učinjene na teritoriji nekadašnje SFRJ); - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

- (c) arhivsku građu drugog porijekla;
 - (d) novinske tekstove, televizijske i radio snimke;
 - (e) pisana mišljenja eksperata i predstavnika institucija i organizacija, pripremljenih na poziv Komisije ili na inicijativu samih autora.
2. Državni organi, druga pravna lica i građani strana ugovornica dužni su da na zahtjev Komisije blagovremeno dostave na uvid sve dokumente i druge materijale koji bi mogli biti od značaja za ostvarivanje njenih ciljeva.
 3. Prilikom upućivanja zahtjeva za dostavljanje dokumenta ili drugih materijala, Komisija nastoji da što preciznije odredi vrstu podataka koje bi traženi materijal trebalo da sadrži.
 4. U slučaju da lice ili državni organ odbije da dostavi na uvid dokumentaciju Komisiji pozivajući se na zakonsku dužnost čuvanja tajnosti podataka, primjenjuju se odredbe člana 11, stavovi 3 i 4, ovog Statuta.

Član 19

Terenska istraživanja i posjete

1. Komisija utvrđuje relevantne činjenice odlaskom na lokacije zločina, mjesta zatvaranja, masovnih grobnica i sve druge lokacije od interesa za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava uz saglasnost strana ugovornica. – izmjena, izaslanici za REKOM.
2. Komisija može zaključiti memorandume o razumijevanju sa nadležnim državnim organima o obilascima navedenih lokacija.
3. Komisija može da posjećuje lokacije zločina i masovnih grobnica, radi izražavanja pijeteta prema žrtvama.

Član 20

Javna slušanja žrtava i drugih lica

1. Komisija održava javna slušanja na kojima žrtve govore o svojim stradanjima i stradanjima njima bliskih lica.
2. Javna slušanja obuhvataju i učinioce djela koja imaju karakter ratnog zločina ili drugog teškog kršenja ljudskog prava, svjedoke, kao i lica koja su pomogla žrtvama.

3. Davanje izjave na javnom slušanju je dobrovoljno.
4. Uoči, u toku i posle javnih slušanja Komisija može da primijeni mjere zaštite identiteta, posebne mjere zaštite psihičkog i fizičkog integriteta, kao i mjere psiho-socijalne podrške.
5. Elektronski mediji u državnom vlasništvu, odnosno javni servisi, na teritoriji strana ugovornica emituju, direktno ili odloženo, javna slušanja. Način emitovanja reguliše se sporazumom Komisije i javnih servisa. Komercijalni elektronski mediji imaju pravo da emituju javna slušanja, pod istim uslovima i po pravilima koja važe za medije u državnom vlasništvu, odnosno javne servise.
6. Javna slušanja se mogu održavati na različitim lokacijama.

Član 21 **Održavanje tematskih sesija**

1. Komisija može održati javne sesije o djelovanju državnih institucija, političkih organizacija, kulturnih i naučnih ustanova, crkava i vjerskih zajednica, i medija uoči i u toku rata, odnosno drugog oblika oružanog sukoba, a u odnosu na činjenja ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava.
2. Ako se uredno pozvano lice ne odazove pozivu Komisije ili odbije dati izjavu, Komisija o tome upoznaje javnost i u izvještaju konstatuje odbijanje učešća u tematskoj sesiji. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Učešće na tematskoj sesiji je obavezno. Ako se uredno pozvano lice, bez opravdanog razloga, ne odazove pozivu Komisije na učešće na tematskoj sesiji, ili se pojavi i odbije da da izjavu, primjenjuje se član 17, stav 8, Statuta). - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..
3. Elektronski mediji u državnom vlasništvu, odnosno javni servisi, na teritoriji strana ugovornica emituju, direktno ili odloženo, tematske sesije Komisije. Način emitovanja reguliše se sporazumom Komisije i javnih servisa. Komercijalni elektronski mediji imaju pravo da emituju tematske sesije, pod istim uslovima i po pravilima koja važe za medije u državnom vlasništvu.
4. Tematske sesije se mogu održavati na različitim lokacijama.

Član 22 **Pravilnici Komisije**

Komisija donosi posebne pravilnike tokom pripremne faze i tokom djelovanja kojima reguliše jedinstveno (metodologija - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano..) postupanje pri: - izmjena, izaslanici za REKOM.

- uzimanju izjava;
- prikupljanju dokumentacije;
- održavanju postupka javnih slušanja;

- održavanju tematskih sesija;
- izradi popisa ljudskih gubitaka;
- obezbjeđivanju psihosocijalne podrške žrtvama; i
- druga pitanja od značaja za rad Komisije.

DIO VII – IZBOR ČLANOVA I ČLANICA KOMISIJE

Član 23

Sastav Komisije

Komisiju čini dvadeset članova i članica, pri čemu se:

- (a) u Bosni i Hercegovini bira pet članova/članica;
- (b) u Hrvatskoj, Srbiji i Kosovu biraju po tri člana/članice;
- (c) u Crnoj Gori, Makedoniji i Sloveniji biraju po dva člana/članice

Član 24

Kriterijumi za izbor članova i članica

1. Član/članica Komisije je:

- (a) državljanin/državljanica strane ugovornice;
- (b) osoba visokih moralnih kvaliteta, od integriteta i ugleda, posvećena tolerantnom dijalogu i konstruktivnom rješavanju sporova, koja može uživati povjerenje u svim stranama ugovornicama; i,
- (c) osoba koja ima stručno znanje da direktno doprinese ostvarenju zadataka Komisije;
- novi stav, izaslanici za REKOM.
- (d) osoba psiho-fizički sposobna za efikasno i kontinuirano obavljanje dužnosti člana/članice Komisije.

(U strani ugovornici bira se najmanje jedna žena, odnosno najmanje jedan muškarac, za članicu/člana Komisije.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.o.

(U strani ugovornici, prilikom izbora članova i članica Komisije, nastojeće se obezbjediti etnički reprezentativan sastav Komisije, tako što će pored pripadnika/pripadnice najbrojnije etničke zajednice nastojati izabrati i jednog/jednu ili više pripadnika/pripadnica druge etničke zajednice, odnosno drugih etničkih zajednica u toj strani ugovornici.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.o.

2. Član/članica Komisije ne može biti osoba:

- (a) koja je obavljala istaknutu političku funkciju; - izmjena, izaslanici za REKOM. (obavljala istaknutu političku funkciju u posljednje dvije godine prije raspisivanja konkursa za izbor članova/članica Komisije ili u vrijeme koje obuhvata nadležnost Komisije;) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.o.
- (b) za koju postoji ozbiljna sumnja da je odgovorna za kršenje ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, ili da je podržavala, pomagala ili podsticala izvršenje takvih djela, ili da je doprinijela nekažnjavanju za ta djela, ili da je blisko povezana sa osobom osuđenom, optuženom ili pod istragom za takva djela.

Član 25

Istovjetnost postupka izbora članova i članica

U svakoj strani ugovornici članovi i članice Komisije biraju se u istovjetnom postupku propisanom ovim Statutom.

Član 26

Kandidovanje članova i članica

1. Udruženja građana, obrazovne institucije, naučne institucije, ili 30 građana strane ugovornice mogu predložiti kandidata/kandidatkinju za člana/članicu Komisije koji/koja se bira u toj strani ugovornici, uz saglasnost kandidata/kandidatkinje. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Udruženja građana, obrazovne institucije, naučne institucije, vjerske zajednice, sindikati ili 30 građana strane ugovornice mogu da predlože kandidata/kandidatkinju za člana/članicu Komisije koji/a se bira u toj strani ugovornici, uz saglasnost kandidata/kandidatkinje.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.o.
2. Postupak kandidovanja i primarne selekcije kandidata/kandidatkinja u strani ugovornici sprovodi selekциони odbor.

Član 27

Sastav i izbor selekcionih odbora

1. Selekcioni odbor u svakoj državi čini sedam članova/članica, koji moraju ispunjavati važeće kriterije za izbor članova/članica Komisije, osim zabrane obavljanja istaknute političke funkcije. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Selekcioni odbor u svakoj državi čini devet članova/članica, koji moraju ispunjavati kriterijume koji važe za izbor članova/članica Komisije, osim zabrane obavljanja

istaknute političke funkcije u periodu od posljednje dvije godine prije raspisivanja konkursa za izbor članova i članica Komisije i u periodu koji obuhvata nadležnost Komisije.) - prijedlog Koalicije, brisano.

2. Članovi/članice selekcionog odbora ne mogu se kandidovati za članstvo u Komisiji.
3. Četiri člana/članice selekcionog odbora imenuje predsjednik/Predsjedništvo i to tri na osnovu prijedloga zakonodavne vlasti, vrhovnog ili ustavnog suda i ministarstva pravde, a četvrtog lično imenuje. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Tri člana/članice selekcionog odbora imenuje ministar nadležan za ljudska prava, uz saglasnost skupštinskog odbora ili komisije nadležne za ljudska prava ili međunacionalne odnose.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.o.
4. Tri člana/članice selekcionog odbora biraju članovi i članice Koalicije za REKOM u strani ugovornici.

(Prvih šest članova/članica selekcionog odbora imenuju se, odnosno biraju, na osnovu stava 3 i stava 4 ovog člana, u roku od 45 dana od dana posljednje ratifikacije međunarodnog ugovora o osnivanju Komisije.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.o.

(Nadležni ministar proglašava izbor šestoro članova i članica selekcionog odbora i u roku od 8 dana raspisuje konkurs za izbor preostalo troje članova/članica odbora.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.o.

(Prethodno imenovanih, odnosno izabranih, šestoro članova/članica odbora nastojeće da izaberu preostala tri člana/članice odbora konsenzusom, a ako to ne bude moguće onda većinom glasova.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.o.

(Nadležni ministar, Koalicija za REKOM i članovi/članice selekcionog odbora imenovani i izabrani na osnovu stavova 3 i 4 ovog člana obezbjediće da najmanje trećinu članstva odbora čine žene, odnosno muškarci, i nastojeće da obezbijede da trećinu članstva čine predstavnici/predstavnice udruženja žrtava, uključujući i udruženja žrtava koja nisu članice Koalicije za REKOM, pod uslovom da su registrovana najmanje tri godine prije potpisivanja ugovora o osnivanju Komisije.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

(Nadležni ministar proglašava izbor selekcionog odbora i obezbjeđuje uslove za njegov rad.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

5. Predsjednik/Predsjedništvo proglašava izbor selekcionog odbora i osigurava uslove za njegov rad. - novi stav, izaslanici za REKOM.
6. Selekcionim odborom predsjedava najstariji/a član/članica, koji zakazuje konstitutivnu sjednicu u roku od 45 dana od dana proglašenja izbora selekcionog odbora. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Selekcionim odborom predsjedava najstariji/a član/članica, koji zakazuje konstitutivnu sjednicu u roku od 45 dana od dana raspisivanja konkursa iz stava 6 ovog člana.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

Član 28

Izbor kandidata/kandidatkinja za članstvo u Komisiji od strane selekcionih odbora

1. Selekcioni odbor u svakoj državi u roku od 8 dana od dana održavanja konstitutivne sjednice raspisuje konkurs za izbor članova i članica Komisije u trajanju od 30 dana.
2. U roku od 8 dana od dana zatvaranja konkursa, selekcioni odbor na internet stranici **predsjednika/Predsjedništva - izmjena, izaslanici za REKOM.** (nadležnog ministarstva iz člana 27, stav 3,) – **prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.** objavljuje:
 - (a) spisak prispjelih kandidatura;
 - (b) **spisak kandidata/kandidatkinja koje je odlučio intervjuirati. Intervjui su otvoreni za javnost. - izmjena, izaslanici za REKOM.** (spisak imena kandidata/kandidatkinja čije će kandidature razmatrati.) - **prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**

(Selekcioni odbor može odlučiti da intervjuiše sve ili pojedine kandidate/kandidatkinje. Intervjui su otvoreni za javnost.) - **prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**
3. Selekcioni odbor može zahtjevati informacije o kandidatu/kandidatkinji od državnih organa i javnih ustanova. (a oni su dužni da na taj zahtjev odgovore hitno) - **prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**
4. Selekcioni odbor će nastojati da sve odluke donosi jednoglasno, a u slučaju kada je konsenzus nemoguće postići, odlučiće većinom od 5 članova/članica.
5. Selekcioni odbor ocjenjuje ispunjavanje uslova kandidata/kandidatkinja čije je kandidature uzeo u razmatranje i sužava izbor na listu koja sadrži dva do tri puta veći broj kandidata i kandidatkinja od broja članova i članica Komisije koji se biraju u strani ugovornici.
6. U roku od 40 dana od dana zatvaranja konkursa, Selekcioni odbor objavljuje listu kandidata/kandidatkinja i dostavlja je istog dana predsjedniku/predsjedništvu strane ugovornice.

Član 29

Izbor članova i članica Komisije od strane predsjednika/predsjedništva strana ugovornica

1. Predsjednik/predsjedništvo strane ugovornice vrši konačan izbor članova i članica Komisije koji se biraju u strani ugovornici između kandidata i kandidatkinja sa liste koju mu dostavi selekcioni odbor.
2. Predsjednici/predsjedništvo strana ugovornica obavijestiće jedni druge o svojim izborima tridesetog dana od dana kada im selekcioni odbori dostave liste kandidata, prije nego što o tome obavijeste javnost.
3. Predsjednici/predsjedništvo strana ugovornica objavljuju imena članova i članica Komisije petnaestog dana od dana kada svi prime obavještenja iz stava 2 ovog člana.

Član 30

Konstitutivna sjednica

1. Najstariji član/članica Komisije saziva konstitutivnu sjednicu u sjedištu Komisije u roku od 15 dana od dana izbora, i predsjedava Komisijom do izbora predsjedavajućeg člana/predsjedavajuće članice.
2. Svečanom, uvodnom, dijelu konstitutivne sjednice Komisije prisustvuju predsjednici/članovi predsjedništva strana ugovornica.
3. U uvodnom dijelu konstitutivne sjednice članovi i članice Komisije potpisuju primjerak Statuta, izgovaraju i potpisuju sljedeću izjavu: "Zaklinjem se svojom čašću da ću funkciju člana/članice Komisije obavljati u skladu sa Statutom, posvećeno, nepristrasno i nezavisno, u nastojanju da opravdam ukazano povjerenje i doprinesem ostvarivanju ciljeva Komisije".

Član 31

Izbor predsjedavajućeg/predsjedavajuće i usvajanje Poslovnika

1. Članovi i članice Komisije biraju predsjedavajućeg člana/predsjedavajuću članicu i usvajaju Poslovnik o radu Komisije u roku od 60 dana od konstitutivne sjednice.
2. Članovi i članice Komisije mogu odlučiti da se funkcija predsjedavajućeg/predsjedavajuće ograniči na određeni vremenski period.

Član 32

Kvorum i odlučivanje

1. Kvorum za rad Komisije postoji kada je prisutno najmanje 15 članova i članica Komisije. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Kvorum za rad Komisije postoji kada je prisutno najmanje 14 članova i članica Komisije.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.
2. Komisija nastoji da sve odluke donosi jednoglasno, a kada je konsenzus nemoguće postići, najmanje 15 članova i članica mora se saglasiti o donošenju odluke, uz saglasnost najmanje jednog člana iz svake države odnosno konstitutivnog naroda u Bosni i Hercegovini. - izmjena, izaslanici za REKOM. (Komisija nastoji da sve odluke donosi jednoglasno, a kada je konsenzus nemoguće postići, najmanje 14 članova i članica mora se saglasiti o donošenju odluke.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.
3. Komisija može odlučiti da je za usvajanje proceduralne odluke dovoljna saglasnost proste većine svih članova i članica.
4. Poslovníkom o radu Komisija uređuje proceduralna pitanja uključujući i pravila za izmjene i dopune Poslovnika. - novi stav, izaslanici za REKOM.

Član 33
Prestanak mandata člana/članice

1. Članu/članici Komisije mandat prestaje istekom mandata Komisije, i u slučajevima:
 - (a) podnošenja ostavke u pisanoj formi;
 - (b) smrti;
 - (c) pravosnažne sudske odluke o ograničenju ili lišavanju poslovne sposobnosti;
 - (d) pravosnažne osude na bezuslovnu kaznu zatvora; i
 - (e) razrješenja.
2. U slučajevima predviđenim u stavu 1, tačke (a), (b), (c) i (d) ovog člana, Komisija konstatuje prestanak mandata i o tome obavještava predsjednika/predsjedništvo strane ugovornice, koji/koje će u roku od 15 dana izabrati novog člana/članicu Komisije sa liste koju je utvrdio selekциони odbor u proceduri predlaganja kandidata za članove i članice Komisije.
3. **Član/članica Komisije može biti razriješen/a dužnosti u slučaju neispunjavanja obaveza iz člana 34 i člana 36. - izmjena, izaslanici za REKOM.** (u slučaju pravosnažne osude za krivično djelo koje šteti integritetu i kredibilitetu člana/članice Komisije, kao i u slučaju kontinuirane nemogućnosti obavljanja dužnosti usled nepovoljnog mentalnog, emocionalnog ili fizičkog stanja.) **- prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**

(Komisija utvrđuje prijedlog za razrješenje člana/članice uz njegovo/njeno izuzeće i dostavlja prijedlog predsjedniku/predsjedništvu strane ugovornice u kojoj je izabran/a član/članica Komisije čije se razrješenje predlaže. Prije nego što utvrdi prijedlog za razrješenje, Komisija će omogućiti članu/članici o čijem se razrješenju odlučuje da se upozna sa dokazima podnijetim protiv njega/nje i predstavi dokaze u svoju korist.) **- prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**
4. U roku od 15 dana od dana dostavljanja prijedloga, predsjednik/predsjedništvo države odlučuje o razrješenju i, u slučaju razrješenja, bira novog člana/novu članicu Komisije sa liste koju je selekциони odbor utvrdio u proceduri predlaganja kandidata/kandidatkinja za članstvo u Komisiji.

Član 34 - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.
Privremeno udaljenje od dužnosti člana/članice

Ako protiv člana/članice Komisije bude pokrenuta istraga za krivično djelo koje ugrožava njegov/njen kredibilitet, ili Komisija sazna za drugu okolnost u odnosu na člana/članicu koja ozbiljno ugrožava ili može ugroziti integritet i kredibilitet Komisije, ili ako je obavljanje dužnosti člana/članice Komisije otežano zbog njegovog/njenog mentalnog, emocionalnog ili fizičkog stanja, Komisija može odlučiti da privremeno udalji člana/članicu na koga/koju se takvi razlozi odnose dok Komisija ne ispita njihovu osnovanost, odnosno dok ne prestanu da postoje. **- prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**

DIO VIII - PRAVA I OBAVEZE ČLANOVA/ČLANICA I OSOBLJA KOMISIJE

Član 34

Savjesnost, nezavisnost i nepristrasnost

1. Članovi i članice, zaposleni ili na drugi način angažovane osobe u Komisiji obavezni su da postupaju u skladu sa odredbama ovog Statuta i drugih akata koje Komisija donosi, savjesno, nepristrasno i nezavisno od interesa bilo koje političke partije, vlade ili drugog organa vlasti, interesne grupe, ili drugog lica.
2. Članovi i članice Komisije i druge osobe zaposlene u Komisiji ne mogu obavljati bilo koju drugu aktivnost koja bi mogla da ugrozi njihovo obavljanje dužnosti u Komisiji ili dovede u sumnju njihovu nezavisnost i nepristrasnost. Član/članica Komisije i drugi zaposleni u Komisiji dužni su da Komisiji prijave postojeći ili mogući sukob interesa.
3. Ako Komisija sazna da član/članica Komisije ili zaposleni/zaposlena u Komisiji ima sukob interesa, izuzeće tu osobu iz daljeg postupanja u stvari koja uključuje sukob interesa, ili će preduzeti mjere u cilju razrješenja, odnosno privremeno će udaljiti, člana/članicu, odnosno otpustiti zaposlenog/zaposlenu, iz Komisije.
4. Ako Komisija ne bude blagovremeno obaviještena o okolnosti koja ukazuje na sukob interesa člana/članice Komisije ili druge osobe zaposlene u Komisiji, a ta osoba je učestvovala u odlučivanju ili je preduzela radnju u stvari koja uključuje sukob interesa, Komisija će, čim za takvu okolnost sazna, ponovo razmotriti preduzetu radnju, odnosno donijeti odluku, i, ako je neophodno obezbijediti da se odlučivanje o tom pitanju ponovi, odnosno radnja ponovo sprovede, bez učešća tog lica.

Član 35

Povlastice i imunitet

1. U cilju očuvanja nezavisnosti Komisije i njenog nesmetanog djelovanja, članovi/članice Komisije i zaposleni/zaposlene u Komisiji za vrijeme obavljanja svojih funkcija uživaju sljedeće povlastice i imunitete:
 - (a) imunitet od pritvora i zaplijene ličnog prtljaga;
 - (b) imunitet od svih vrsta pravnih postupaka u odnosu na izraženo mišljenje i postupanje, u dobroj vjeri, u okviru obavljanja dužnosti; i
 - (c) izuzeće od bilo kakvog ograničenja slobode kretanja u odnosu na obavljanje poslova i zadataka Komisije, te u odnosu na odlazak i povratak u državu u kojoj obavljaju funkciju.
2. Imunitet predviđen u stavu 1, tačka b. ovog člana, a u odnosu na izraženo mišljenje ostaje, na snazi i poslije prestanka dužnosti člana/članice Komisije, odnosno po okončanju angažovanja u Komisiji.
3. Komisija ima obavezu da ukine imunitet članu/članici i zaposlenom/zaposlenoj ako utvrdi da bi imunitet osujetio tok pravde i ugrozio povjerenje javnosti u rad Komisije.

Član 36

Zaštita izvora i povjerljivih podataka

1. Članovi i članice Komisije, zaposleni ili osobe na drugi način angažovane od strane Komisije imaju obavezu da čuvaju tajnost svih podataka koje saznaju za vrijeme obavljanja dužnosti u Komisiji. - **izmjene** (uključujući identitet lica koje je dalo podatke uz uslov povjerljivosti, i ne koriste ih u lične svrhe, sve dok Komisija ne odluči da te podatke objavi u formi zvaničnog saopštenja. Ova obaveza se ne odnosi na opštepoznate činjenice.) - **prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**
2. Komisija nije ovlaštena da tužilaštvu da podatke i otkrije identitet osobe, koje je dalo podatke bez saglasnosti te osobe. - **novi stav, izaslanici za REKOM.**

Član 37

Status članova i članica Komisije i osoblja Komisije

1. Članovi i članice Komisije i zaposleni u Komisiji u pravilu obavljaju dužnost puno radno vrijeme.
2. Plate i naknade članovima/članicama, zaposlenima i drugim osobama angažovanim od strane Komisije uređuju se pravilnikom Komisije i čine sastavni dio budžeta Komisije.

DIO IX – STRUKTURA KOMISIJE

Član 38

Izvršni sekretarijat i tematska odjeljenja

1. Komisija uspostavlja centralnu kancelariju u Sarajevu, pod nazivom Izvršni sekretarijat, čiji je zadatak da pruži tehničku, administrativnu, i operativnu podršku članovima Komisije i koordinira rad između različitih kancelarija i tematskih odjeljenja koje Komisija uspostavi.
2. Komisija imenuje i razrješava Izvršnog sekretara, kao i šefove tematskih odjeljenja.
3. Zaposleni i druge osobe angažovane u Izvršnom sekretarijatu i tematskim odjeljenjima Komisije angažuju se bez obzira na državljanstvo.
4. Prilikom izbora zaposlenih i drugih osoba u Izvršnom sekretarijatu, tematskim odeljenjima, timovima, i drugim telima koje formira Komisija, primenjuju se odredbe iz člana 24, stava 4 ovog Statuta.

Član 39

Kancelarije Komisije u stranama ugovornicama

1. Komisija uspostavlja kancelarije u stranama ugovornicama i, na prijedlog Izvršnog sekretara, imenuje i razrješava osobe na njihovom čelu.

(Komisija u Sarajevu, u konsultaciji sa Izvršnim Sekretarijatom u Sarajevu i kancelarijom u strani ugovornici, može da osnuje mobilne istražne timove i područne kancelarije u drugim mjestima na teritoriji strane ugovornice, te da imenuje i razrješava šefove timova, odnosno područnih kancelarija.) - **prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.**

2. Na prijedlog Izvršnog sekretara, Komisija može osnovati istražni tim koji će uz saglasnost strana ugovornica prikupljati podatke o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava. ~~izmjene~~ (Na prijedlog Izvršnog sekretara, Komisija može da osnuje mobilni istražni tim, sa ovlašćenjem da prikuplja podatke u bilo kojoj od država ugovornica.) ~~prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.~~
3. Zaposleni i druge osobe angažovane u kancelarijama u stranama ugovornicama i timovima angažuju se bez obzira na državljanstvo.

Član 40 **Arhiv**

1. Izvršni Sekretarijat uspostavlja Odjeljenje za arhiv i bazu podataka Komisije koje definiše metodologiju arhiviranja i digitalizacije prikupljene dokumentacije.
2. Nakon što definiše metodologiju iz stava 1, a najkasnije šest mjeseci od uspostavljanja, Odjeljenje za arhiv i bazu podataka postaje Arhiv i baza podataka Komisije, čiji je zadatak da arhivira i digitalizuje prikupljenu dokumentaciju.
3. Svaka kancelarija u državi obavezna je da uspostavi odjeljenje za arhiv i bazu podataka, sa zaduženjem da arhivira i digitalizuje dokumentaciju koju je prikupila. Ova odjeljenja najkasnije šest mjeseci od uspostavljanja postaju arhivi i baze podataka na nivou kancelarije.
4. Arhiv i baza podataka Komisije u Sarajevu će biti objedinjena sa odjeljenjima za arhiv i bazu podataka kancelarija u državama, najkasnije tri mjeseca pre prestanka rada Komisije.
5. Najkasnije 15 dana pre prestanka rada, Komisija predaje kopije objedinjene arhivske građe i baze podataka državnim arhivima strana ugovornica i/ili institucijama koje imaju kapacitete za njihovo čuvanje.
6. Arhivska građa i baza podataka Komisije su nakon prestanka rada Komisije dostupni bez ograničenja svim zainteresovanim institucijama i licima, osim dokumentacije koja podleže obavezi čuvanja tajnosti podataka.

DIO X – FINANSIRANJE KOMISIJE

Član 41 **Finansiranje**

1. Komisija se finansira domaćim i stranim donacijama, te sredstvima međunarodnih organizacija. ~~izmjena, izaslanici za REKOM.~~ (Komisija se finansira iz doprinosa strana ugovornica i donacija.) ~~prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.~~

(Doprinosi članica predstavljaju doprinose iz godišnjih budžetskih sredstava strana ugovornica, koji se utvrđuju u redovnoj budžetskoj proceduri u toku trajanja Komisije.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

(Doprinosi strana ugovornica određuju se u nominalnim iznosima koji su odgovarajući procentualnom učešću država članica u ukupnom utvrđenom iznosu neophodnom za funkcionisanje Komisije.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

(Strane ugovornice će postići dogovor o doprinosima potrebnim za rad Komisije.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

(Donacije se obezbjeđuju iz različitih izvora, kako međunarodnih organizacija tako i domaćih pravnih lica.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

2. Donacije predstavljaju „sredstva kojima se direktno upravlja“ i koriste se u skladu sa ugovorima koje će Komisija sklapati sa donatorima - izmjena, izaslanici za REKOM. (međunarodnim organizacijama i domaćim pravnim licima.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

(Prilozi Komisiji u naturi, uključujući i takve priloge strana ugovornica ne mogu se smatrati dijelom doprinosa iz člana 42. stav 2.) – prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

Član 42 **Finansijsko izvještavanje**

1. Izvršni sekretarijat priprema godišnje izvještaje o izvršenju osnovnog budžeta, u skladu sa finansijskim pravilnicima Komisije.
2. Izvršni sekretarijat priprema izvještaje o korišćenju donacija, u skladu sa finansijskim pravilnicima Komisije i sa zahtjevima finansijera.
3. Nezavisni revizor obavlja godišnju nezavisnu reviziju korišćenja osnovnih budžetskih sredstava i donacija koja su dobijena od strana ugovornica ili drugih donatora. Konačne rezultate revizije, nakon odgovarajućeg procesa i uz komentare Komisije, Komisija stavlja na uvid javnosti.
4. Izvještaji iz stavova 1 i 2 ovog člana podliježu reviziji od strane nezavisnog revizora.

DIO XI - ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ KOMISIJE

Član 43 **Izrada i objavljivanje završnog izvještaja**

1. Tri mjeseca prije kraja svog mandata Komisija objavljuje završni izvještaj.
2. Komisija predaje istovremeno završni izvještaj predsjednicima/predsjedništvu strana ugovornica i objavljuje ga na internet stranici Komisije istovremeno na svim službenim jezicima strana ugovornica , na engleskom jeziku, i u audio formatu.
3. Komisija ima obavezu da istovremeno, ili nakon, predaje završnog izvještaja učini javno dostupnim i njegov sažetak.

Član 44

Sadržaj završnog izvještaja

1. Završni izvještaj uključuje: uvod; relevantne činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava, a u skladu sa zadacima Komisije izloženim u članu 14 Statuta; popis ljudskih gubitaka, mjesta zatvaranja, zatvorenih lica i lica koja su pretrpjela mučenje; i, preporuke.

Završni izvještaj uključuje: uvod; relevantne činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava, kako je navedeno u članu 1. Prijedloga Statuta REKOM, Značenje pojmova u ovom Statutu, a u skladu sa zadacima Komisije izloženim u članu 14 Statuta – popis ljudskih gubitaka, mjesta zatvaranja, zatvorenih lica i lica koja su pretrpjela mučenje, i preporuke. Obuhvatiće i političke i društvene okolnosti koje su odlučujuće doprinijele izbijanju ratova ili drugih oblika oružanog sukoba, kao i činjenju ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava“ . – stav bošnjačkog člana Predsjedništva BiH u prethodnom i novom mandatu.

2. Preporuke se, između ostalog, odnose na:

(a) daljnje korake strana ugovornica ka unaprjeđenju povjerenja među državama i zajednicama na teritoriji nekadašnje SFRJ;

(b) odgovarajući model materijalnih i simboličkih reparacija, način za reformu institucija i mehanizme kojima se osigurava integracija utvrđenih činjenica u obrazovne programe u stranama ugovornicama; - izmjene, izaslanici za REKOM. (odgovarajući model materijalnih i simboličkih reparacija, način za reformu institucija i mehanizme kojima se obezbjeđuje integracija utvrđenih činjenica u obrazovne sisteme strana ugovornica;) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

(c) način praćenja primjene preporuka Komisije, a što može uključiti i prijedlog osnivanja posebnog mehanizma za ostvarivanje te svrhe.

Član 45

Nalazi o ratnim zločinima i teškim kršenjima ljudskih prava

1. Komisija ima ovlaštenje da, na osnovu utvrđenih činjenica, u završnom izvještaju konstatira da postoje ozbiljne indicije da je određeno lice učinilo ratni zločin odnosno teško kršenje ljudskih prava. Takav nalaz nema efekat sudske presude, niti preudicira ishod eventualnog sudskog postupka. - izmjene, izaslanici za REKOM (Komisija ima ovlaštenje da, na osnovu utvrđenih činjenica, u završnom izvještaju konstatuje da postoji ozbiljna sumnja da je određeno lice učinilo

ratni zločin odnosno teško kršenje ljudskih prava. Takav nalaz nema efekat sudske presude, niti prejudicira ishod eventualnog sudskog postupka.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

2. Komisija u završnom izvještaju ne navodi nalaz protiv lica ukoliko nije poduzela sve razumne korake da ga upozna o tome i da mu mogućnost da odgovori na navode o odgovornosti za ratni zločin odnosno teško kršenje ljudskih prava. – izmjene, izaslanici za REKOM (U završnom izvještaju, Komisija ne može da donese nalaz protiv nekog lica ako nije preuzela sve razumne korake da:
 - (a) obavijesti to lice o svojoj namjeri da donese takav nalaz;
 - (b) saopšti tom licu sadržaj nalaza, podatke na osnovu kog se nalaz donosi, i razloge na kojima je nalaz zasnovan;
 - (c) pruži tom licu mogućnost da u razumnom roku odgovori na predloženi nalaz; i,
 - (d) provjeri nalaz o preminuloj osobi iz najmanje tri nezavisna izvora.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.
3. U pogledu slučajeva koji su procesuirani u prisustvu optuženog, pred međunarodnim ili domaćim sudovima, Komisija će u završnom izvještaju uputiti na odgovarajuću presudu. Komisija pri tome može utvrđivati nove činjenice.

Član 46

Obaveza parlamenata i vlada da razmotre završni izvještaj

1. Nakon objavljivanja završnog izvještaja, predsjednik/predsjedništvo svake strane ugovornice dostavlja izvještaj predsjedniku parlamenata. (U roku od mjesec dana) – prijedlog Koalicije za REKOM, brisano. Nakon primanja izvještaja, predsjednik odnosno (izmjena, izaslanici za REKOM) predsjednik parlamenta saziva posebnu sjednicu parlamenta radi razmatranja nalaza i preporuka iz izvještaja, ili stavlja ovu temu na dnevni red redovnog zasjedanja. Na sjednici učestvuje i jedan ili više članova Komisije.
2. U roku od 6 mjeseci nakon objavljivanja završnog izvještaja Komisije, vlada u svakoj strani ugovornici usvaja i objavljuje u službenom listu strane ugovornice stav o sprovođenju preporuka.
3. U razumnom roku nakon odgovora vlade iz stava 2 ovog člana, predsjednik parlamenta u svakoj strani ugovornici saziva specijalnu sjednicu parlamenta radi razmatranja odgovora vlade i mogućeg angažovanja parlamenta u cilju sprovođenja preporuka Komisije.

DIO XII – RAZNO - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

Član 48 - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

Kaznene odredbe

1. Svako lice koje:

(a) svjesno da lažan podatak Komisiji, odnosno organu ili licu koji djeluju u njeno ime;
(b) prijetnjom, silom, činjenjem ili obećanjem koristi navede drugo lice na davanje lažnog podatka ili nedavanje podatka Komisiji, odnosno organu ili licu koji djeluju u njeno ime;

(c) uništi neki dokument ili predmet u namjeri spriječavanja Komisije da sprovede istraživanje, ili

(d) objelodani ili na drugi način otkrije podatak koji je Komisija primila uz uslov povjerljivosti, ili otkrije identitet lica koje je dalo podatke uz uslov povjerljivosti,

smatraće se da je izvršilo krivično djelo kažnjivo kaznom zatvora do 1 godine, ili novčanom kaznom ekvivalentnom iznosu do 5,000 eura.

2. Sankcije iz stava 1 se primjenjuju i na službeno ili privatno lice koje bez opravdanog razloga odbije da postupi prema zahtjevu Komisije, odnosno organa ili lica koji djeluju u njeno ime, za dostavljanje, odnosno stavljanje na uvid, dokumenta ili drugog izvora.

3. U slučaju da lice odbije da se odazove pozivu, ili odbije da da izjavu Komisiji, primjenjuju se odredbe člana 17, stav 8, ovog Statuta. - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

Član 49 - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

Uloga Komisije u krivičnom procesuiranju

Komisija ima ovlaštenje da:

(a) preporuči da, u slučaju da lice za koje Komisija ima ozbiljnu sumnju da je izvršilo ratni zločin ili drugo teško kršenje ljudskih prava saopšti Komisiji podatke od značaja za otkrivanje lokacije sa posmrtnim ostacima nestalih osoba, ili za otkrivanje mogućih drugih učinilaca i drugih djela, to bude uzeto, na zahtjev optuženog, od strane suda pred kojim se povede krivični postupak kao olakšavajuća okolnost od bitnog značaja pri odmjeravanju visine kazne;

(b) predloži učinioca krivičnog djela za djelimično pomilovanje ako to nije u suprotnosti sa zakonskim odredbama odnosne države, ako saopšti Komisiji podatke od značaja za otkrivanje lokacije sa posmrtnim ostacima nestalih osoba, ili za otkrivanje mogućih drugih učinilaca i drugih djela; i

(c) predloži vanredno ublažavanje kazne učiniocu krivičnog djela ako to nije u suprotnosti sa zakonskim odredbama odnosne države, ako saopšti Komisiji podatke od značaja za otkrivanje lokacije sa posmrtnim ostacima nestalih osoba, ili za otkrivanje mogućih drugih učinilaca i drugih djela. - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.

DIO XII - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47
Završetak rada Komisije

1. Nakon objavljivanja završnog izvještaja, Komisija završava rad u roku od tri mjeseca.
2. U tom vremenskom periodu preduzimaju se mjere sistematizovanja, raspoređivanja i čuvanja Arhiva, raspoređivanja imovine, ispunjavanja obaveza prema trećim licima, distribucije i predavljanja završnog izvještaja, kao i izrada finansijskih izvještaja i izvještaja o radu Komisije.

Član 48
Stupanje Statuta na snagu

1. Original ovog Statuta, čiji se tekstovi na albanskom, bosanskom, crnogorskom, hrvatskom, makedonskom, slovenačkom i srpskom smatraju jednako autentičnim, deponuje se kod nadležnog organa Bosne i Hercegovine kao zemlje domaćina.
2. Strane ugovornice će odlučiti o načinima prihvatanja odnosno ratifikacije ovog dokumenta, te ostale strane ugovornice i Vijeće za regionalnu saradnju obavijestiti o prihvatanju odnosno ratifikaciji ovog dokumenta – izmjena, izaslanici za REKOM. (Strane ugovornice će o ratifikaciji obavijestiti ostale strane ugovornice.) - prijedlog Koalicije za REKOM, brisano.
3. Statut stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka petnaest dana od datuma posljednjeg prihvatanja (izmjena, izaslanici za REKOM.) odnosno ratifikacije.

Član 49 – novi član
Pripreme za osnivanje Komisije

Tehničke i organizacione pripreme za osnivanje selekcionih odbora i Komisije obaviti će odgovarajuća služba predsjednika/Predsjedništva BiH u saradnji sa Koalicijom za REKOM. - novi stav, izaslanici za REKOM.